

Osobito nam je zadovoljstvo najaviti tematski broj časopisa „Medix“ posvećen darivanju i presađivanju organa. Transplantacijska medicina zasigurno predstavlja jedinstveno područje hrvatskog zdravstvenog sustava koje se može pohvaliti rezultatima koji nas pozicioniraju u sam svjetski vrh. I dok broj darivatelja organa u drugim europskim zemljama stagnira ili se tek neznatno povećava, u Hrvatskoj su prošle godine ostvareni rekordno povećanje broja darivatelja organa i transplantacija; u 2010. godini gotovo 400 bolesnika dobilo je „Novi život na dar“. Njihovo zadovoljstvo najveći je odraz uspješnosti i kvalitete programa, kao i nagrada za uloženi trud i entuzijazam svima koji se tim zahtjevnim segmentom medicine bave.

Uspjesi hrvatske transplantacijske medicine i njenog organizacijskog modela prepoznati su i u okvirima regionalne suradnje; Hrvatska je u veljači ove godine stekla status Regionalnog zdravstvenog centra za razvoj programa darivanja i presađivanja organa Zdravstvene mreže jugoistočne Europe. Sve navedeno vrlo su valjani razlozi da u ovom broju „Medixa“ pokušamo privući pozornost čitatelja na spomenutu tematiku te širu stručnu javnost izvijestimo o sadašnjem trenutku i planovima za daljnji razvoj programa darivanja i presađivanja organa u Hrvatskoj. Valja nadodati kako su pravo na zdravlje i život bolesnika s terminalnim zatajenjem pojedinih organa recentno svrstani kao važan segment u domenu temeljnih ljudskih prava.

Prošlogodišnji uzlet programa darivanja organa ostvaren je kroz predan rad liječnika niza različitih specijalnosti, posebice djelatnika jedinica intenzivnog liječenja u općim i kliničkim bolnicama te kliničkim bolničkim centrima diljem cijele Hrvatske. Temeljnu ulogu u uspješnom programu darivanja organa predstavlja uspostavljen logistički sustav bolničkih i nacionalnih transplantacijskih koordinatora. Svakako treba istaknuti kako razina darivanja organa u Hrvatskoj odražava ne samo dobar organizacijski model zdravstvenog sustava nego i visoko razvijenu svijest naših građana o značenju darivanja nakon smrti te njihov visok stupanj solidarnosti prema osobama koje čekaju na transplantacijsko liječenje.

Postupak transplantacije solidnih organa izvođe visokodiferencirani, multidisciplinarni timovi, a u Hrvatskoj se provode u četiri klinička bolnička centra i jednoj kliničkoj bolnici. U sveukupno tran-

doc. dr. sc. Željko Župan
predsjednik Hrvatskog društva za anesteziologiju i intenzivno liječenje HLZ-a

Mirela Bušić, dr. med.
nacionalna transplantacijska koordinatrica, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

splantacijsko liječenje uključeni su brojni liječnici različitih specijalnosti, a uspješno presađivanje organa upravo je odraz kvalitetnog timskog rada te ujedno i dobar pokazatelj mogućnosti cjelokupnog bolničkog sustava. Danas se u Hrvatskoj uspješno presađuju svi organi osim pluća, uključujući i simultano presađivanje jetre i gušterače te bubrega i gušterače.

Zahvaljujući visokoj kvaliteti transplantacijskih programa, uspješnom organizacijskom modelu, povećanju broja darivatelja i transplantacija, kao i transparentnom modelu dodjele organa, danas s ponosom možemo reći da hrvatskoj transplantacijskoj medicini pripada jedno od vodećih mjesta u društvu visokorazvijenih zemalja svijeta.

Cilj tematskog broja „Medixa“ je upoznati širu medicinsku javnost s nizom sadržaja vezanih s darivanjem i presađivanjem organa u Hrvatskoj te povećati profesionalnu svijest o značenju i važnosti donorskog i transplantacijskog programa. Naime, nijedno područje medicinske znanosti ne povezuje pojedince, institucije i ustanove kao što to čini transplantacijska medicina. Prilika je stoga ponovo ukazati na ulogu svih zdravstvenih djelatnika, medija i pojedinaca u promicanju najviših etičkih načela na kojima se darivanje i presađivanje organa temelje.

Uz pregledne stručne članke tematskog broja pripremljen je i dopisni test provjere znanja iz područja darivanja organa i transplantacijske medicine u suradnji s Hrvatskom liječničkom komorom u okviru trajne medicinske izobrazbe liječnika.